

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS :
külső monostorutca 152 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csőtörtökön és Szombaton.
Ara évszámra 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr, másodsor 6 kr, harmadsor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL :
Középútcza, STRIN J. könyvkereskedése.

Kiáltó szó a pusztában!

I. Így nevezem ezen cikkekcskét, mert a kiknek szólni akarnék, félek, nem hallgatnak reá, s a kiket leginkább érdekelhetne, azok attól elzártnak; egyébiránt is meg van bennünk az a jó szokás; miszerint előbb kérdjük: ki beszél, mint azt, hogy mit beszél, s ha a beszélőt egy kivívott tekintély nem támogatja, gyakran rá sem hallgatunk, s tehát beszél a pusztában. E cikkben különösen román polgártársainkkal szeretnék beszélni, de szavaimból hiányzik a legszükségesebb argumentum, a szóló tekintélye, s így tartok tőle, hogy meg sem hallgattatnak, arra pedig, hogy a román lapok szavaimat a nép tudomására juttassák semmi reményem sincs. Azonban nekem most a szó, mint másoknak is, honfiai kötelességem levén, elmondom a mi következik, maradjon vagy ne, kiáltó szó a pusztában.

Hogy Erdély közjogilag nem külön álló ország, hanem Magyarországnak egy darabja, és hogy a szent István koronája alatt élő román nép, szintugy tagja azon szent koronának, mint a magyar, és más népek, azt már a sajtó, a megyék legnagyobb része, és az ország Királyhágón túli darabjának gyűlése, a világ hallatára elmondta, elmondtuk mi is imitt amott a hogy tudtuk, s a ki akarta meg is érthette. Nem bibelődünk mi hát ez uttal az unió-törvényekkel, miket most is, mint mindig, jogérvényeseknek, s e hon jövődő nagyságának, s ebben a népek boldogsága nélkülözhetetlen feltételének mondunk; hanem általában a népek legközelebből a román nemzet érdekeivel akarunk foglalkozni.

A románnak, szintugy mint más népek Isten-től adott joga van a boldogságra, s így mindazon eszközökre, miket ez irányban a társadalom fenállása mellett igénybe vehet. A boldogság legelső feltétele a szabadság. Lássuk már, de elfogulatlan és józanon ítélve, hol remélhető a románok szabadságának biztosítása, feltéve — minek ellenkezőjére gondolni sem akarunk — hogy a magyar szent koronát szétszaggatni nem akarják: a magyar birodalom független állapotában-e, vagy alárendeltségében az ellenséges irányú bécsi kormánynak? Tudjuk, hogy a legfelsőbb leirat, Erdélynek magyarországi egységét — szentesített törvények ellenére — nem akarja elismerni. Vizsgáljuk meg miért. Azért-e, hogy a bécsi kormány ez által a román vagy más fajú nép nemzetiségét a magyar nemzetiség suprematiája ellen akarja biztosítani? Vagy azért, hogy az összpontosító erőket az ország szétdarabolása által megoszssa, s így a maga leigázó tettelegessége hatalma alatt megtartsa, mert csakugyan valamit el akar érni az unio felbontása által. Azt hinni: hogy a bécsi uraknak a román nemzet függetlensége, szabadsága és boldogsága lelkükön fekszik, igen ábrándos hit volna, vagy a ki mégis hinni akarja, mondjon a historiából csak egy népfajt, melynek a bécsi kormány valaha szabadságot és függetlenséget jóhiszeműleg akart adni. Az megtörtént, hogy az egyik tartományt és népfajt mint, az örökös tartományokat, mások rovására inkább kényeztetették, de csak azért, hogy az ezekre önkényűleg kivetett adót könnyebben fizethessék; de a tartományok függetlenségéről s önkormányzatáról Bécsben hallani soha sem akarták, s ma sem akarnak. Miért kényeztetik hát legközelebből a románokat a magyarok rovására? felelet azért, mert ezeket eszközül akarják használni, valamint a szerbeket, tótokat, és horvátokat is annak meggátolására, hogy Magyarország magát alap-törvényei és a dynastiával tett szerződvényei alapján a bécsi kormány erőszakos gyámsága alól emancipálhassa. Vagy azt gondolják a románok, hogy ha ők játszódnak azt a szerepet, mit a magyarok játszanak, akkor nem a magyarok volnának az atyáskodó bécsi kormány kényeztetett gyermekei a románok rovására? Jaj uraim! az ember a bécsi — mint minden abszolút elvű kormány előtt csak mint eszköz tekintetik; használják addig, míg szükségük van reá s aztán eldobják! Még egy kérdést tegyünk fel, azt a soha meg nem történő esetet, hogy a magyar azt mondaná, s ezt a bécsiek el is hinnék, hogy ő bizony aláveti magát a birodalmi tanácsnak; vajjon ez eset-

ben Bécsben lenne-e csak egy szó is több a román nemzet biztosításáról a magyar állítólagos suprematia ellen? A ki az osztrák, előbb szent birodalmi kormány soha meg nem czáfolt eljárásával, a legközelebbi 12 év történetével ismeretes, s tudja, hogy a birodalmi tanács felállításával ugyanazon czélt akarják elérni, mire eddig, noha más alakban, szüntelen törekedtek, azt fogja mondani: hogy „nem!” Pedig most ugyancsak játszik Bécsben a pártfogó szerepet és ezt nemcsak megbízottak által titokban, de nyíltan és minden diplomában és leiratban is, sőt a legközelebbi legfelsőbb leiratban az unio-törvény revisioja (megsemmisítése) szükségének egyik okául épp ezen gondoskodás hozatik fel. Pedig Bécsben bizony csak úgy szeretik a románt, mint a magyart, tót, ráczt és horvátot, mindeniket mint a birkát saját gyapjaért és húsaért, de ha egyik hetvenedik, és sem a maga, sem szomszédja húsát oda dobni nem akarja, a szomszédját uszítják reá, hogy egy más húsát jó poronyosra verving abból a bécsiek számára annál ízletesebb Rostpradl készüljön.

A dolog így áll uraim és nem másképp! de menjünk tovább. Tegyük fel azon esetet, hogy sikerüljön Horvátországi Magyarországi bétszázados összeköttetésének szétszakítását a horvátok, egy újabb szerb vajdaság felállítását a szerbek, s Erdélynek Magyarországtól viszonit elszakítását a románok által nemzetiségi, vagy bármilyen ürügy alatt keresztül vinni; ismét kérdem, mi történnék már? tán biztosítása a nemzetiségeknek a magyar suprematia ellen? vagy ezen tartományok függetlenségének Bécs ellen? A nemzetiségek biztosítására megfelel a legközelebb lefolyt 12 év, de megfelel a tartományok függetlenségére is, hát nem mindnyájan magyarok, horvátok, tótok, románok, szerbek stb. „Kronlands Landbuerger” tulajdonkép „Oesterreichische Unterthanok” valánk-e? vagy tán nem így lennénk ez után? Nem? Hát nem arra való-e Bécsben a Reichsrath, hogy az mindnyájunkat zsákba dugjon? hát nincs-e az kimondva, hogy mindnyájunk élete, vére, vagyona felett, csak a bécsi minisztérium, s csak a birodalmi tanács meghallgatása után határoz, hisz ez szóról szóra azt teszi, hogy belőlünk minden áron egy centralis osztrák Németországot akarnak csinálni, szóról szóra olyat, milyen valánk október 20-ka előtt, „Igen ez alkotmányos osztráksország lesz”, mondhatná valaki — meddig? kérdem én, s hol a biztosíték? Hát nem látunk mi magunk egy néhány rendbeli osztrák-német alkotmányt, és meddig tartának? Csak addig míg azokat ugyanazon bécsi kormány, mely proclamálta vala eltörli!! A február 26-diki alkotmányt a szükségsegi találtatta ki, de a szükség sem volt képes a bécsi kormányt arra bírni, hogy a maga elnyelő politikájával felhagyjon, s még arra sem, hogy a minisztérium felelősségét, habár szémszurásból is, kimondja, annál fogva az egész osztrák-német alkotmány biztosítása csak a toll hegyén áll, és ez annál inkább, mert hiszen tudjuk, hogy a Schwarzenberg-féle alkotmányt, pedig abban a miniszterek felelőssége ki volt mondva, egy tollvonás képes vala megsemmisíteni. No már kérdem én: mi biztosítékot lát a román, nemzetiségére és függetlenségére nézve abban, ha Erdély Magyarországtól elszakad, midőn tudjuk, hogy a nálunknál erősebb Magyarországot is ausztriai tartománynak keresztelek, s mint ilyent, be akarják csipni a birodalmi tanácsba? azt, hogy ezen sok privilegiumu eddig három, de már négy nemzetű Erdélyt egy pár százezer forint segédelmével egy felviszik Bécsbe a Maros mellől, mintha soha itt se lett volna. Ott most jó szívvél látunk, s hogy vissza ne jöheszünk, amugy magyar és román vendégszeretettel. (A románok szintoly vendégszeretők mint a magyarok a mit tapasztal, a ki hozzájuk megy) a kerekünk is levágják. „Mindegy! mondhatják a románok, de mi számosabb, s így hatalmasabb? elem levén gyszer csak kibontakozunk Bécs karjai közül s menekülve leszünk a magyar suprematia alól is.” Nem úgy van az uraim! mert akkor a magyar és sász lenne a schoskind az önök rovására, kik támogatva osztrák katonaságot, finác és Gent d' armok által, szintugy mint most önök ellentünk, a visszatérést aligha lehetlenné nem

tennék. „De megbukik a bécsi kormány előbb-hátrább, ha abszolút elveinél megmarad, s akkor függetlennek leszünk” mondhatják tovább önök. Még az igaz, de nem látják hátul a muszkát konstantinápolyi utjában uraim! a muszkának rajtuk kell keresztül mennie, s ez a mi nyomorult Erdélyünket — legyen az Erdély vagy Daco-romania! — kétszer 24 óra alatt örökre elsepri az utból. Ezek nem ábrándok uraim! ha nem valódi körülmények, mik az elfogulatlan, s nemzetét igazán szerető románt elriasztják attól, hogy a bécsi kormánynak Erdélynek Magyarországtól elszakítására segédkezet nyújtson. Erre ismét azt mondják némelyek: hogy „mi tulajdonkép nem vagyunk ellenségei az unionak, csak egy külön erdélyi gyűlésen biztosítani akarjuk nemzetiségi jogainkat.” Uraim! egy újabb erdélyi gyűlés minket a bécsiek által kiszámított tractatusok terére vezetne, honnan minthogy a bécsiek Erdélynek Magyarországi unioját egyáltalában nem akarják, s mert a bécsiek mindig találának módot arra, hogy mi egymással soha tisztába ne jöjjünk, soha ki nem vergődjünk, szóval Erdélynek külön országgyűlése annyit tenne: hogy nincs unio s Erdély osztrák provincia! Tóth László.

Kolozsvár-város törvényesen alakult tiszt- és képviselő testülete folyó 6-án véte főkörmányzókn gr. Mikó Imre ö nmlgánál első ünnepélyes tisztelgését, mely alkalommal polgármester ifj. Pataki József következő szavakban tolmácsolá a hazánk szeretve tisztelt nagy fia iránti közzérzelmét:

Nagyméltóságú gróf főkörmányzó ur!

Nem a hivatalos tisztelgés gyűjtött excellenciád körül: nem a hízlegés kölcsönöz ajkainkra szavakat; jöttünk, a kebel ösztönöségével, nyíltan, férfiasan kijelenteni excellenciád hazafiai örömeinket, kifejezni határtalan hálánkat. . .

Igen, kegyelmes uram! mi, mint Kolozsvár-város törvényesen megválasztott képviselői, hálát mondunk, a magunk és választóink nevében excellenciád, hogy az alkotmányos jog gyakorolhatására, a város lakói számára, excellenciád által tér nyitottat.

Azon kitörő örömeink, — mely a 12 kényteli évek után e város polgárait, alkotmányos joguk gyakorlásánál átszellemítette — mi gyenge tolmácsolói vagyunk: az öröm, a hála mindenségében elnével a kifejezés hatalma. . .

A nyugottság színvonaláig leismult öröm helyett, a szép, a drága hon felvirulását érzés foglalja el; s annak mikéntje, annak eszközei iránt néz körül a mindenre kész honfikebel. . .

Aggály szállná meg lelkünket, a kétely talán az elcsüggedésig fokozna, ha a biztos eszköz nem lenne hatalmunkban: de azt bírjuk, és ez — a törvény. Ezen nyugosznak, alkotmányunk megtörhetlen oszlopai, törvényeinkben van a remény, azokban az oltalom, azokban a haza biztos jövője; és nekünk hazafiaknak nincs más teendőnk, mint szilárdul maradni törvényeink mellett, férfiasan, nyugodtan viselni magunkat. . . Törvényeinket Istenünk sugalta az alkotó nemzetnek; a népek Istene, meg is tartja számára.

Kegyelmes uram! korunk a megpróbáltatás, a válság kora, — ha e térre kényszerítettünk, — a melyet nem várunk, de a melytől nem is rettegünk — a törvény védpajza alá csoportulunk, s Kolozsvár-város polgárai, férfiasan elszántan teljesítjük hazafiai kötelességeket.

E hit, e meggyőződés lelkesít mindnyájunkat, jelszavunk a törvény, s annak legbóbb, legnemesebb bajnokának, excellenciád, lelkünk méjéből kiáltjuk: éljen, éljen, éljen!!!

Ezen, a teljes számban jelen volt hatósági testület szívből fakadt éljenzéseivel kísért beszédre ö nmlga ekép felelt: Örömmel fogadom e nemes város alkotmányos tanácsa és képviselői nyilvánított bizalmát és rokonszenvét. Egy alkotmányos igazgató testület, mint politikai intézmény, már magában a törvénynek és törvényességnek legszebb ki-nyomata — kezesség arra nézve, hogy az, mint törvényesség szülötte, hű öre a törvénynek, a polgárok biztonsága és szabadságának, a közrendnek és közjóllétnek. Mihez képest a t. polgármester ur, a nemes tanács és képviselői testület a törvényben valóban a legalkalmasb jelszót, a legbiztosabb védpajszot és irányított választották. Ez legyen lo-bogóinkra, ez szíveinkbe írva, ezt fejezzék ki közselekvé-nyeink. Ne feledjük, hogy egy szabadon választott tisztikartól nagyobb hivatali buzgóságot és készséget, az igaz-ságnak bátrabb védelmezését és önzetlenebb kiszolgáltatását, általában többet vár a közönség, mint attól, melyet egyesek vagy collegialis testületek állítanak be. S tán nem jogtalanul.

Meg lehet, hogy azon drága kincsért, melyet mi ezer éves alkotmányunkban bírnak, megpróbáltatásoknak leszünk ki-téve; meg lehet, hogy szenvedtünk s tán ideig-óráig nélkü-lőznünk kell. Mindegy! — Ez kötelességeinken nem változ-tathat. Mi megyünk a mi utunkon. Azon tudat, hogy a tör-vényesség egyedüli mentő csónakunk, mely a jelen idő ké-tes hullámai közt parthoz vinni képes, egyesekké s az egyes-ség legyőzhetlenül erősökké tesz. Mint az erdő tölgyei a

nap szárazító hősege s az orkán dühöngő rohamai ellen egymást védik: úgy védendjük mi, kormányzók és kormányzotok egymást, úgy védend meg mindnyájunkat az egymáshoz s mindnyájunknak szent törvényeinkhez való őszinte ragaszkodásunk minden vesz ellenében. Csak az őszintetés legyen határozott, megengedhetetlen, kitaró és önmérsékli! És ebben legkivált a nemes város tisztikarának, képviselő testületének és egész egyetemének kell elől menni. E feladatot Kolozsvár eddig is értéte és teljesítette. Meg vagyok győződve, hogy ezután egy oly erélyes vezető alatt, minőt a t. polgármester urban birunk, az ifjú erő, buzgó hazafiság és igaz jóakarát akkora és oly nemes elemével szaporodott tisztikar irányzó befolyása mellett, az még inkább sikerülend.

Remény, önbizalom, kitartás, önmérséklet, támogatás az azon törvényhez való szilárd ragaszkodást, melyet önök előttem kifejezték.

A lótenyésztőkhez és a közönséghez.

Alóltart, mint a kolozsvári lovaregylet által a kolozsvári lóvásárok élénkségének a lótenyésztők és a vásárlók érdekében leendő emelése céljából közhasznú intézkedések megtételére felhatalmazott bizottmány, ezenel előre is közhírré teszszük, hogy a július 26- és 27-ről october hó 1-ső és 2-dik napjaira véglegesen áttett kolozsvári lóvásáron az idén több százakra menő, nemes fajú lovak lesznek közszemlére és eladás végett kiállítva.

A kolozsvári lovaregylet, — mely ezélt pár évvel történt alakulása főindokát, valamint további fenállásának célját azon nemzetgazdasági érdek által látta és látja igazolva, mely sürgetőleg követeli, hogy a hazai lótenyésztés emelésére a Királyhágon innen is minden hasznosítható körülmény, minden sikert ígérő eszköz felhasználása eszközöltessék — ezen csekély kezdetből magát már is tekintélyes közeggé kinőt, s a jövőben remélhetőleg évről évre gyarapuló egyet, nem ismerve félre a kolozsvári lóvásárokban az erdélyi lótenyésztés irányában nagy horderejű fontosságát, elhatározta egész erélylyel odahatni, hogy ezen vásárok régebbi élénkségét s tekintélyét visszaszerezze, minél fogva alóltartak által nemcsak minden nevezetesebb lótenyésztőt a Királyhágon innen felszólított és részben már nyilatkozatra is birt a fenemlített octoberi vásárra behozandó lovak iránt, hanem másfelől gondoskodva lön arról is, hogy a vásárra lovakat behozó tulajdonosok megmentésének mindazon kellemetlenségektől, melyek részint az istállóhiány, részint a fogadók zsarolásai következtében az illetőkre oly lehangelő hatást gyakoroltak, s a kolozsvári hajdan fényes lóvásárok hanyatlásának tán legfőbb okai voltak a közelebbi időkben.

Ugyanis a lovaregylet intézkedett egy terménytár felállításáról, honnan a vásárra lovakat hozó s magukat a lovaregyletnél előre bejelentendő tulajdonosok kívánatára a legjutányosabb áron fognak zab- és szénarészletek adatni; egyszersmind ezen szabad királyi város t. hatóságával egyetértőleg gondoskodott, hogy annak idejében kényelmes és tiszta istállókkel rendelkezessék, melyek a bejelentendő lovak alkalmas elhelyezése végett a tulajdonosok kívánatára átadhatassanak.

Miről is a lótenyésztők azon felkéréssel értesítettnek, hogy kinek a fenemlített vásár tartama alatt kiállítás és eladás végett behozandó, mentől több lovak számára akár rakatári szén- és zabrésztletek, akár istálóra szükségé volna, eziránt legfőlebb f. é. szeptember 1-jéig nyilatkozatát lovaregyleti titkár Biró Lajos urhoz (malomuteza, 24. sz.) beklüldött sziveskedjék, különösen kijelölve mind a lovak számát, mind pedig azoknak fajtát, életkorát, valamint különféle tulajdonságait, melysyránt azok nyergesek, hámosok avagy idomítatlanok közé sorolandók.

Kolozsvár, aug. 1-jén, 1861.

Gróf Béli Ferencz.

Báró Wesselényi Ferencz.

Székely Dávid.

Szász nemzeti gyűlés.

(Folytatás.)

Szegesvár követének, Gullnak a jul. 27-diki ülésben mondott, s általunk egész terjedelmében közölt beszéde, melyben a belpolitikai helyzetet, az államjogi kérdést is érinté, s „az új jogi állapot teremtésének szükségességét“ vallá, egy látszik hatás nélkül hangzott el a gyűlésben. A tisztelt követ urak közül egyik se követé őt azon sikamlós térre, melyen ő maga is csak a legsaját-ságosabb logikával bicsegethet végig. Hídegen maradtak mindnyájan, s egyik se nyújtá ki kezét azon koszoru után, melyet valószínűleg Gull urnak homlokára fognak tűzni — a bécsi centralista lapok, s méltán, mert a segesvári követ szónoklatában sok hajlamot tanusít a reichsrathba menni, a baloldalon Schmerling és dr. Hein urak örömeire helyet foglalni, s a történelmi jog ellen hatalmas dűféseket intézni — tompa rapierével. E tartozkodásnak a gyűlés részéről minő jellemet tulajdonítsunk szemben a kihívással, mi itt Kolozsvárt, még most nem határozhatjuk el.

A tanácskozás szárazon folyt tovább. Gull után Eitel szólalt fel, s szorosan a kitűzött tárgy mellett maradt, ugyszintén a referens, Klein egy pár szóban pártolja Gull indítványát. Az elnök constaltája a nemz. gyűlés határozatát, miszerint a régebbi szokásos nomenclatura megtartandó, s a tervezett egyes pontjai feletti vitát megnyitja.

Az 1848 előtti hivatali személyzetre nézve előadó jelenté, hogy kimutatást terjeszt elő. Az ülés 10 perczre fel-függesztetik. Azután előadó megteszi jelentését, s a tanácskozás tovább foly a hivatali személyzet és fizetése tárgyában. Rövid, de mint a „S. Bote“ megjegyzi kissé izgatott hangon folytatott vita után, melyben Schwarz, előadó, Gull és Domzsa vettek részt, elfogadtatták Dr. Guist indítványát, hogy az e tárgy feletti további vitakozás fejeztessék be. Szavazásra kerülő a dolog 14 szavazattal 6 ellenében elfogadtattott a bizottmány munkálata.

Gull a fizetési kérdésben külön vélemény benyújtását jelenti, s erre az elnök rendeli a pontonkénti külön tárgyalásra való áttérést.

A kitűzött tárgy feletti véleményesere közben Dr. Guist többek közt indítványozza a nagy-szebeni polgármester fizetésének fölemelését, miniat a törvény értelmében ő a nemzeti ispán helyettese, minél fogva több kiadása van. Szavazásra bocsátattat nagy szavazattöbbséggel elfogadtatik a bizottmány javaslata.

Az elnök végül jelenti, hogy az országos pénzügyigazgatóság tudatja, miszerint pár nap alatt be fog költözni a Müller-házba, s felszólítja a nemzeti gyűlést, hogy az irományai elhelyezése végett elfoglalt szobákat ürítse ki. Továbbá N. Szeben tanácsa főlebb az a főkörmányszék rendelte ellen, melyben szemrehányás tétetik azért, mivel az allodialis pénztár üres és a feyenczek élelmezési költsége még is odautasítatik. A tanács gyors intézkedést kér. Lassal megjegyzése, hogy a nemzeti gyűlés még főtörvény-szék gyanánt se avatkozhatik e tárgyba, s hogy e kérdés közigazgatási uton elintézendő, a nemzeti ispán ezen ügy rendes uton elintézését átvesszi, s ezzel vége volt a július 27-diki ülésnek. Július 30-dikán ugyanazon kérdés tárgyalásának folytatása.

Fogarasvidéke. (Folyt. és vége.) Július 19-dikén folytatása a bizottmányi gyűlésnek, a midőn főjegyző Majeriu nyilatkozik, hogy az idő rövidsége miatt nem volt ideje elkészíteni a jegyzőkönyvet, a melyen, ha a régi modorban szerkesztetik a jegyzőkönyv, bámulhatni, mivel 2—3 ivre terjedő tárgyhalmaza a 18-ki gyűlésnek, de ha oly hasszonon fűzetik a jegyzőkönyv, mint ezen két napi, például sűrű 27 ivre, akkor újból beljövünk a már egy is megszkott firkálásokba, ez pedig nem lenne ohajtandó. Mely esetből kifolyólag bizottmány nevezetvén ki, az ellen, mint törvényellenes s autonóm jogtörítés ellen, újból óvás nyújtott be a magyar elem által; e tárgy körüli, pár órai heves vita után, főként állítva a főkapitány ur, hogy nekie joga van önhatálmilag bizottmányra ruházni a verificatiót (?) tagadva egyes bizottmányi tag felszólalhatási jogát, a szózatolást neveltséges új fölemeléssel parancsolá végbevitetni, a mely alapon a már előre biztosított 70 román, mint manajoritás 30 ellenében mindig vak eszköze a főnöki akaratnak, a minek eleven példája látható volt a szótalásban.

Vidéki szükségletek fedezéséről Fogarasánui s Eiseriu megbízott 2000 frtnak o. b. hat hétre kölcsönképpeni szerzésére, a mire az itteni mindig köpenyforgató izraeliták kérszen lesznek tömött tárgzaikat fölnyitni, akadályt kívánván gürdíteni a város önjogszerűsége ellenébe is, a mit épp kereskedői szempontból részéről nem érthetni.

Kirovás felett is hosszas vita folyt. A tisztválasztási-jog ellen bejelentett óvás, mint hiú tükre az eseményeknek, a következő:

Óvás. Mintán ugy az ezen gyűlést összehívó felszólításból, mint szintén a t. cz. főkapitány megnyitói beszédéből kétségtelentl meggyőződünk arról: miszerint ezen gyűlés összehívása sem törvények, sem pedig fensőbb utasítás által igazolva nincsen, de sőt a m. főkapitány ur nem tekintve a fősleges kir. főkörmányszéknek a függőben lévő nyelv és törvény iránti kérdések elhatározásai kiadott azon magas utasítását, mely a t. cz. főkapitány urat a további rendeltenségek megszüntetése tekintetéből, megsemmisítve az apr. 16- és 17-ki törvénytelenek nyilvánított eseményeket, addig is mig ezen zilált viszonyok a rendes törvényszabta utra visszavezetnének, egy ideiglenes tiszttség alkotására utasította, a melynek szükségességét, tekintettel a maig is létező okokra, folyó év és hó május 15-én maga a t. cz. főkapitány ur, az akkor már keresztilvinni elézolt választást, a függőben lévő kérdések megoldásai elhalasztván, beismerte, s nem tekintve az ebből származható összetűközéseket, a törvény- és jogszértést melött a meghasonlott érdekek fölött a felsőbbség határozott volna, nemes Fogarasvidéke tiszttségét önkényileg, a főkapitányi nyilatkozat után teljes meglepetésünkre választatta meg, nem ismerhetvén el oly tény, mely alkotmányos jogainak, nemzeti becsületünk s a törvények nyílt megtagadását követeli áldozatul, de sőt részünkről magunk elleni polgári bűnnek nyilvánítván minden ily törvényellenes eljárásban befolyást, azon rendületlen meggyőződésünk alapján, hogy ha a megszakadt alkotmányosság óvszénére valóban visszatértünk, akkor az azon korszak alkotta törvényeink is mindaddig, mig azokat az illetékes közös törvényhozó hatalom föl nem függesztí, vagy meg nem változtatja, újból érvénynyel birnak; ezen tisztválasztást s az ez érdekében összehívott gyűlést is, miniat után a t. cz. főkapitány ur, ha egyesek kijelölt állásukat nem is fogadták el, substitucialis jogát mind annyiszor gyakorolhatván, de idő előttnék, törvénytelenek nyilvánít-gyakorolhatván, s vonatkozva az eddigi óvasokra, ezenel nyilatkoz-tatjuk, hogy ezen választásban mindaddig, mig a függőben lévő nyelv és törvény illeő kérdések iránt a jelenleg ille-tékes fensőség határozata le nem érkezendik, sem ténylegesen, sem semlegesben be nem folylatván, s minthogy mint látjuk a t. cz. főkapitány ur által mégis eszközöltetik, az által jogfentartás melletti visszavonulásra s e jogszerűlem magas helyeni orvoslására látjuk magunkat kényszerítve. Midőn azonban a választási actusban résztvettől visszavonulunk, nyilvánítjuk, hogy ezen visszavonulásunk csakis a választási actusra értendő, mert a választás megejtése után szönyegre kerülendő meggyéklet illeő bármily tárgyhöz, mint bizottmányi tagok, mindaddig hozzá kívánunk szólani, mig ezen térről is le nem szorítatunk. Ezen óvasos jegyzékün-kezt kérjük egyszersmind legelől irtnak a szokott beigtatási hitelesítéssel visszaadadni.

130—140 darab átiratítkormányrendeleti tárgyból előre csak maga a főjegyző s nem a bizottmány készítve kivonatot, ez közöltetett, mégpedig oly röviden, hogy 2—3 óra folyat alatt minden, de minden tárgy csak a szokott „tudásul vétet-tett“ határozattal vitetett állal, kivéve az adó s bélyeg iránti rendeletek a Fináncz-Directiót, a hol kissé fölébred-nek a szunyadot alkotmányos játékból, kimondatván, hogy mint nem alkotmányos uton hozott, visszaküldetik s felirat-ban kérik az indirect adók megszüntetése sat. A halhatat-lan világpolgár Széchenyi emlékének törv. cz. általi meger-sítését tartalmazó ad acta, ug. rom. kath. püspök Haynald L. ő excellja becses sorai, hál megköszöni a bizottmányi tagságot csak félig olvastattak, de erélyes felszólalásra a

magyar s germán elem részéről egészen hallatott, a midőn a főkapitány ur ő mlga újból fájdalmas jelét adá heves, elnökileg kitörő modorának, mondvá s saját szavait közöl-ve: „hogy olvassák bár mind el, tudja előre, hogy minde-nikben csak az áll, hogy honáruló, ki a Reichsrathba megy vagy küld.“

Pandurok iránt kimondatott, hogy egy hadnagy fize-tése 350 ft, lovas pandur 300 ft, gyalogé 250 ft. Öltönyül kék tunika veresen szegett sárga sinorzáttal „cu csoreaci albé, si kelezunei cu pintine.“ Pandurul ezélt pár héttel többen jelentve magokat minden népelemből, a főnök ur a magyar s germán eleműt röviden mind haza s elküldte, azon elvből: „birtoktalan.“ A proponált hivatalnokokra nézve ezen elv szükségfelettnék tartatik, hogy a vidékben birtokos le-gyen, ez helyes consequentia?

Egy megyei átiratnál, hol az unio pártolására fölhiba-tik, kimondatott az alkotmányos életrel még fogalommal sem bíró papság által, hogy mint nemzetiség be sem folyt, rólunk nélkülünk hozotról nem akarnak tudni, s inkább a halál mint egyesülés.

A kormánysszék azon rendelete, hol a konsulságokkall vidéki levelezésekben német szövegt melléklet kívántatik, elfogadtatik, de ha magyar hatósággal kellene ezt tenni, ellenzői lettek volna.

Pecseátnyomó octroyáltatott, a megtalált 1848 előtti he-lyébe ily körirattal:

„Sigillulu Districtulu alu Fogarasulu 1861.“ S mind ezek után itélje meg a szives s békétiűrő olvasó, nem méltán vevők fel jellegül Horác e versét:

„Kezde fazék alakulni, de lön bűgre belöle...“ K.

Felső-Feférvármegye. (Folytatás és vége.) Több átiratok, rendeletek átolvasására ugy a tisztviselők jegyző-könyvi vizsgálatul más napi előterjesztés végett Poca Fe-rencz elnöklete alatt bizottmány nevezetett, mely után ezen napi gyűlés eloszolt, s folytatott a megyei honvédségélyző-egylet javára Előpatakán rendezett tánczvizigalomban általá-nos részvét miatt, főként az esős idő által gátoltatva s általá-nos kívánatra július 19-én Előpatakán a fedett sétateren, a hol elnök megnyitának nyilatkozatván a gyűlést, jegyző-könyv igazolás után, a tegnapi gyűlésbe kinevezett bizott-mányi tevé jelentésit; az előpataki b. gyűlést érdekesíti gő-rög egyesült metropolita conte Alexandru Sterka Sultniu ő excellentiája megjelenése, felszólalva az alkotmány ellenes uton kirott adó fizetése, ug. a bélyeg használata mellett; igyekezve kifejteni, hogy ha a megye határozata alapján az egyéni akaratra van hagyva, azon vezető pásztor nélküli nép tévton járhat, a melyért ajánlja a megyeileg kényszer-ített adóbefizetést s bélyegzést, ... a mit esélyes ta-pintatu s közzszeretett főispánunk oda módosított, hogy mint megye, következetes ohajtana maradni előbbi határozata ér-telmében; „senkit se tilt, annál kevésbé kényszerit.“

Olvastatott a mult június 15-én Ebesfalván tartatott bizottmányi gyűlés jegyzőkönyve, igazolásul aljegyző Iváno-vics Zaharia által, a mely egy szó hián helybenhagyatott; mint írásbeli hiba „congressus“ helyett congregatio tétetett; felszólalva Ceyza Juon román lelkész, hogy a román al-jegyző I. Z. véleménye szerint nem lenne elégséges a jegy-zőkönyv vitelére, ug. némely esetekre fordítani is, a miért ohajtandó lenne még egy román főjegyzői állomás felállítása, a mely mint gyakorlati elleni szükségfelettnék nyilatko-ztatva, általános előismerést szavazott a főispán urtól kezdve mindenki a gyűlésbe, aljegyző Ivánovics Z. képességiért s hivatali szorgalmáért.

Főjegyző S. J. által a megye számára megrendelt s bémutatott t. könyv sorozat elfogadtatott, s pénztári kifize-tése elrendellett.

Főkörmányszéki válasz alapján, Csongrádi Gyula ka-tonaszolgálat alóli fölmentése tárgyában tudomásul vétetett, hogy csak general commandóval lehet érintkezni, a mely esetért a különben is pandurhadnagysági megválasztását tét-lent s nyilatkozat nélküli, folytonos gyengélkedő egészsége miatt eddig el nem foglalt állomáról, Cs. Gy. mint a meg-választás által iránta tanusított bizalmat megköszönve le-mondott; megkértve igazgató főbíró gr. Haller Ferencz, egy pandurhadnagyságra alkalmas egyéniséget kiszemelni s elő-terjeszteni.

Szanyogszeg-községének azon nyilvánított ohajja, hogy kebeleztessék vissza Felső-Fejérmegyéhez, mint a hová tar-tozott a határrő-ered felállta előtt, miniat Brassóvidéke, mint a hová a 13 évi rendszer alatt tortozott, kész örömmel bocsátja, a bizottmánytól ideiglenesen s jóváhagyás remé-nye alatt elfogadtatott, előismerve e tárgyban az országgyű-lés érvényes határozatát, s így csak ideiglenes ezen egész békebelezés.

Olvastatott a szebeni orsz. törvénysszékűli irományok átvétele iránt kirendelt bizottmányi átvételi s elküldési jelen-tése, a mi tudomásul vétetve, a közelebbi bizottmányi gyű-lésbe kinevezett árva bírák megerősítését s felesketését elren-delte; továbbá m. mernők Veres Lajos állomását elfoglaló személyes jelentését fogadva, főispán ő méltóságát indítvá-nyára, egy a megyei bizottmány nevében szerkesztendő kö-nyező irat küldetik gr. Nemes Abraham urhoz, azon ven-dégseretelért, mivel termett átengedé a megye pár napi használatul, mindezek után a gyűlést bérekesztve, eloszolt.

Hidvégen gr. Haller Ferencz főbíró ur vendégelé meg a számosan egybesereglett bizottmányt s hallgatókat. Előpa-takán főispán Ládai A. ur, mindkét lakomán nem hiányoz-tak a lelkes s szabad szelleműl thoasztók, ... több jelenlét-germánok közül a derék „Brassói Hirlap“ szerkesztője Gótt János, ug. a románok közül Baritiu Georgiu ur a „Tele-graphu R.“ szerkesztője is többször hallata szabadelvű han-gokat, de a melyeket fájdalom nem találnuk egészen iga-zolva azon lapok hasáiban, főként a reactio szót igyeksz-e itt is a gyűlési ebéd szelleméhez alkalmazni s fejtegetni. . .

Háromszék lelkes fiai folytonos részvételek által dísz-tek a gyűlést s lakomákat; ug. Előpatakán conte St. Sultuz ő extiája, a ki gyengélkedő egészsége miatt a fürdön időzik.

E napokban roppant nép özönle ide, minden szállás elfoglalva, östve a kut fel se nyitatik, hogy reggelre elég-séges lehessen a gyógyviz; elég csín, rend, de mégis egy

bár ülnyi széles kiközvezésnek ideje lenne, a mit remélni lehet mielőbb, hogy meg fog kezdeni; a drágaságot nincs is miért említenem, mert e tekintetben a nyereszkesedők e pár gyűlési napot előnyül használták.

Köntzei Károly.

KÜLÖNFÉLEK.

— Orvos tudor Pataki Dániel urnak erdélyi országos főorvossá s az egészségi ügyekben kormányzói előadóvá lett legfelsőbb helyeni kinevezetése, mit közelebről hír után említettünk, valósul. Nevezett főorvos ur jelenleg Marienbadban mulat, közelebről várják vissza. Számos érdemei közül kiemelendő, hogy 20 év óta kezel egy önmaga által alapított „bázi szegény betegekét ápoló intézetet“, mely által több 25 ezer beteg részesült az ingyen orvoslás jótékonyágában.

— Prágában a zsidók üldözésével kezdődött zavargások aggasztóbb jellemet öltenek. Az „O. D. Post“-nak aug. 2-ről többek közt ezeket távirják: Gyujtogatási jelek mutatkoznak. Egyes rendőrkatonák leltetnek. A zsidók borzasztóan bántalmaztatnak. A zavargó nép szomszéd helyeszkéről is jö he tömegesen. A rendőrséget és katonaságot ablakból is dobálják kövekkel.

— Egy más lap tudósítja a mozgalmat tisztán politikai rugóknak tulajdonítja. A lapok tudósításai, hogy miképpen bántak a cseh követekkel (Rieger, Brauner) a Reichsrathban, nagyon feltöltötték az ifúságot. A pártok között nagy elkeseredés tapasztalható s a cseh lakosok folytonos izgatásoknak vannak kitéve. A Reichsrathra gunydalokat énekelnek stb.

— A „Don. Ztg.“ boszankodva közöl egy toasztot a prágai „Czas“-ból, mint szerinte a cseh túlzó párti lapok népizgatásainak bizonyítékát. Julius 28-ka a prágai terület gazdasági együletének gyűlése volt Zebrákban. A tárgyalások végével Zebrák és Toenik városok polgárai lakomát ültettek, mely alkalommal a legelső poharak egyike „az öszerencsétlen, gyalázatosan megkínzott reichsrathi képviselők“ egészségére lön felkőszöntve.

— A napokban több lengyel birodalmi tanácsos jött Pestre. Mindenütt a hol megjelennék, kiváló figyelem tárgyai. E hó 2-kan Károlyi Ede gróftól látogatták meg, hol több előkelő hazánkfiával találkoztak. Egyik alkalommal, midőn a „Licioius“-ba mentek vacsorára, a tapintatos zenabanda azonnal ráhuzta, hogy „Búsul a lengyel.“ stb.

— A „Szegedi Híradó“ üzleti tudósítja a jelen évi búzatermésről közép számmal állíthatja, hogy egy 22 kérés kereszt bővön megad egy köből búzát; súlyra nézve 80—86 font méroje.

— A „M. O.“-nak írják, hogy a kassai végzett jogászok vizsgáinak átesvén, mult hó 31-ken búcsúünnepet tartottak. Esti tíz óráig egy mulató kertben időztek, onnan azonban a végbúcsu-poharat meginni bejötték egy városi vendéglőbe. Folyt a mulatság a legszebb rendben pohár köszöntések közt, midőn egyszerre berohan az étterembe egy csapat Schmerlingezredbeli katonaság, egy százados, egy főhadnagy vezénylete alatt, s puskasával vertek agyafőbe a kit előlaltak. Több fiatal embert súlyosan megsebesítettek 38-at a főörségre vittek, honnan néhányat elbocsátottak ugyan, de 26 jogászt a polgármester és főkapitány közbenjárásának sem sikerült kiszabadítani; azokat a nagy kaszárnyába kísérvén bezárták.

— Ugyanazon lapnak Avellinoból jul. 20-ról kelt levele szerint a magyar hadosztály parancsnoka Girczi őrnagy a montefalcionei győzelem után következő napi parancsot adott ki: „Vitézek! Sanyaru szenvedések napjai lettek jutalma már nem egyszer legszentebb véráldozatainknak. De alkalmat nyújtja a kedvező sors, hogy a magyar név dicsőségét régi fényében tüntessük fel ismét, és egy nagy nemzet, mely testvéri áldozatkészséggel nyújt vigaszt és menhelyet bujdosó létünknek, méltányolja tetteinket, melyek irányában lerovandó halánknak csak csekély kifolyásai voltak. Az avellinoi terület kormányzója keblemre borult és ott fejezte ki kimondhatlan háláját és köszönetét a magyar legiónak hősiességeért. Pinelli altábornagy ur kijelentésemnek Cialdini parancsnoktól tábornok ur üdvözlését, a ki szintén hő elismerését küldi nektek tetteitekért. A 62. számú olasz gyalogezred tisztí küldöttsége hasonlóan üdvözlőni jött hozzám a legio győzelmeit és kérére magának a magyarok lovagias barátságát. De szemtanúi s részesei valánk magunk, miként sietett Avellino városa s környéke halántékainkra tűzni az érdem örök-émléki babérját. Ennyi elismerés csekély tetteinkért méltán büszkévé tehet és ösztönöz a magyar név becslésére s hirtve gyarapítására. Én pedig, ki a küldött hadseregnek parancsnoka lenni szerencsés lehettem, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy hálás köszönetem a vitéz tisztikarnak és tünettek, hősöknek, kifejezzem. Tartások meg ovatos hűséggel kebleteikben amaz apáktól belénk oltott ösztönt, melyet büszke vitézségnek hívnak, sokszorozza jelenlegi örömeiket a magyarok Istene minden lépésben, hol titeket a haza és az azzal egybekötött érdekek tette szolnaltak, és legyetek rendíthetetlen támasza az azon eszmének, melynek győzelmi gyümölcse hazánk szabadsága s nagysága leand.“

Ihász ezredes ur pedig a m. s. hadsereg főparancsnoka következő napi-parancsot tett közzé:

„Vitézek! Büszke vagyok azon férfias s elszánt s csak egyedül a magyart jellemző harczias viseletré, melyet a lefolyt rövid csatározásnál tanusítottatok. Jelét adátok annak, hogy magyarok vagytok és hogy elődeitek vére foly ereitekben. Soha sem kétkedtem, hogy elleneiteket meg fogjátok verni. Hírlapok kürtölik világszerte tetteiteket, kedves honunk sir örömeiben diadalaitokon. De mindez még nem elég a szeplőtlen magyar hírnév s becslés megővására. A magyar dicsőségéhez oly arányban s mérvben, minőben az világszerte ismerve van, kötelességek is kötvék. Itt különben a segéd magyar seregek, melyre Európa szemei irányozvák, nemcsak hősiessé vitézségben kell nemzetét képviselni, hanem kitartó rend s fegyelem által is jellemezni. E két tulajdon nélkül sereg nem állhat fenn, győzni nem tud, s a képviselt nemzet elveszti a lovagias nemzetek becsületét.

sét. De megnyugszom, mert e részben is példányképei vagytok minden seregeknek. Ittlétek csak igen rövid ideig tartand még. Hagyjunk magunk után oly emléket, mely előtt mindenki meghajoljon. Különösen büszke vagyok azon elismerésre, melyet a magyar sereg harczias tettei s viselete által vívott magának az avellinoi kormányzóságnál. Kedves kötelességemnek tartandom, neveit azoknak felsőbb tudomásra juttatni, kik ezen rövid csatározásban, nevezetesen f. hó 10-diken Montefalcione bevételeinél magukat kitüntették. Fogadják az expeditió vezénylő őrnagy ur, a tiszturak s őrszszes legénység kedves hazánk s a m. n. igazgatóság nevében leghálásabb, legfőbb köszönetemet.“

— Nyílt köszönet. „Mult julius hó 10-re viradó éjen véletlen kiűtött tűzvész alig két ora lefolyta alatt Károly-Fejervárt levő egyik házamat, több épületeimet és jeles gazdasági eszközeimet semmivé tette, s hogy főbb laképületeim s abban minden házi butoraimat hasonló sors nem érte, azt az erdélyi kölcsönös tűzkármentő társaság károly-fejervári érdemes ügynökének, Dergán József urnak erélyessége és egy kevés rombolás tétele által, a tűz harapozásának meggátlása eszközölte, több polgároknak közremunkálása által. Nem lehet azt sóval kifejezni, mi édes vigasztalást nyújt a szerencsétlenségben levőknek a rögtöni segedelem. A mi reám nézve az erdélyi kölcsönös tűzkármentő társaság igazgatósága, teljes és biztosítva volt épületeimnek minden késedelem nélkül kárpótásával, más hasonló intézeteket megelőzőleg békonyított; miért is kötelességemnek esmerem ezen nyilvános köszönetet hírlapilag kifejezni, egyszermind minden hazámfiat felszólítani, hogy felthetők házikaikat, sőt egyéb vagyonaikat is a tűz romboló vése ellen biztosítani ne késedelmezenek, ha azon édes érzést ohajják magoknak megszerezni, mit egy szerencsétlen károsult, a rögtöni segedelemben találhat.“

Kelt K.-Fejervárt, augusztus 1-ső napján, 1861-ben.

Horváth Lajos,
kölcsönösön biztosító és biztosított

POLITIKAI HIREK.

— Az angol alsóház jul. 30-diki ülésében Griffith indítványt tesz azon iratok közlésére, melyeket Dunlop ur Pestről küldött, midőn ő ott, mint Angolország diplomatikus ügynöke, rövid ideig működött. Mielőtt — ugymond Griffith — a jelen angol kormány helyét elfoglalta, nyíltan nyilatkozott a Franciaország szövettség mellett, sőt azt is kimondá, hogy Ausztria ellen bizalmatlansággal viseltetik. Azonban a külügyek élén álló nemes Earl a két utolsó év folytán különféle alkalommal határozott előszereztet tanusított Ausztria irányában. Bármily nézetek legyen is az angol minisztereknek az osztrák kormány és magyarok közti vita felől, mégis tisztokban áll a pesti és egyebütt ügyek állásáról értesíteni a házat, ez pedig alig történhetnék meg helyesebben, mint Dunlop ur sürgönyeinek előterjesztése által. Nincs a világon alapos ok, mely ezen iratok közzétételét akadályozhatná, ha csak tán az nem hátráltatná a minisztereket, hogy Dunlop ur szabadelvűbbé nyilvánított Magyarországra érdekekben, mint az angol kormány.

Palmerston lord: Az indítványt nem helyeselhetem. Dunlop ur a bécsi követtség mellett ügynökködött, s egy időre Pestre küldetett, hogy a kormánynak bizalmas tudósításokat küldjön a pártok állásáról, az események folyamáról s egyes személyek jelleméről s nézeteiről, s több más ügyekről, melyekről tudomást birni a kormányunk igen érdekes és hasznos vala. Mindazáltal e tudósítások oly természetűek, hogy közzétételük igen méltánytalan, sőt igazságtalan lenne, úgy annyira, hogy ez minden mást, kit netalán hasonló küldetéssel bízának meg, visszatartana oly dolgok közlésétől, melyek reánk nézve valóban értékeljessé lennének. Kétségkívül egy Dunlop helyzetében levő férfi bizalmas sürgönyöket küld előjáróhoz, minden tartózkodás nélkül. Bebecsátkozik ő a személyek és dolgok részletes ismertetésébe, melyeket a kormánynak tudni igen kíváncsok és hasznos; de nem tenné ezt, ha előre tudná, hogy sürgönyeit nyilvánosságra hozandják, s azok, kikről ítéletet hozott, szinte megdűlnek, mikép ítélt legyen felettük. Nem tudok ennél fogva beleegyezni a papírok előterjesztésébe.

Mi már az érdemes ur által tett többi észrevételeket illeti, a jelen osztrák magyar zavarok fontossága által mi szintűg áthatva vagyunk, mint ő... Mi nagy súlyt helyezünk Ausztriának, mint hatalomnak, az európai központban fenntartásra, mely mintegy súlygyent alkot az egymással ellenkező és összetűzköző érdekek között, s mint nagy szerencsétlenséget tekintenek Európára nézve, ha ezen birodalom belső vonaglások következtében, melyek mégis tán elháríthatók lennének, feloszlanék. Másrészt nem látta jónak, helyesnek, sem kötelességének a kormány, hogy most az osztrák kormány és magyarok közt felmerült viszálykodásban részt vegyen. Oly dolog ez, melybe beavatkozásunk semmi jóra sem vezetne. Még arra sem éreztük magunkat hivatva, hogy nézetet fejeztünk ki arra nézve, vajjon melyik pártnak van igaza, s melyiknek nincs? Mi egyedül azon benső reményünk kifejezésére szorítkozunk, hogy ezen viszályok békés megoldást nyerendek, még pedig oly módon, hogy Ausztria, mint nagy, hatalmas és virágzó állam maradjon fenn Európa középpontján. Ha az érdemes ur tudni akarja, vajjon mi a hatalom ellenében a szabadságnak, vagy a szabadság ellenében a hatalomnak fogjuk-e pártját? arra csak azt felelem, hogy mi a szabadságnak és a hatalomnak engedjük át saját bajait, ügyeik elintézését (derült-ség!). Nem jut eszembe megítélni, mely pártnak van igaza. Akármely nézetünk legyen is, nem tartjuk a kormány kötelességének az ügy felett nézetét kifejezni. Sőt azt sem hiszik, hogy valamit használnának azzal, ha nézetünket kifejeznék, vagy megpróbálnák annak nyomát követni is adni.

Ezért csak azt kell még megjegyeznem, hogy nekünk a szerencsétlen magyar zavarok irányában ugyanazon magatartást kell követnünk, mint az Atlanti oceanontuli zavarokra nézve. Remélem, a tisztelt tag nem fogja sürgetni a sürgönyök előterjesztését, mert ez nem történhetnék a közjó kára nélkül. White sajnálja, hogy azon politika, melyet lord Palmerston éppen most vala Magyarországra néz-

ve, nem követetett mindentitt a külügyekben. Rendén lehet, ha Anglia más országban a szabadság és felelősség közötti harczokban semleges marad, de fel nem foghatja azon kényelmes politikát, mely a non-interventio elvét oly esetekben veszi elő, midőn Anglia érdekében valónak tartja a despotismus fenmaradását a szabadság rovására, de nem habozik a nemzetek részére beavatkozni, a hol ezek jogai a brit érdekeknek látszanak szolgálni. Ha volt valaha eset, midőn a beavatkozás helyén van, a magyar ügy esete az; mert Anglia szerződési viszonyban áll amaz országgal, s kezeskedett azon jogokról, melyekért most a vitéz magyar nemzet küzd. Fájdalommal látja, hogy napjaink elkorcsosodott whigjei a bécsi békekötésre hivatkoznak, mely inkább az uralkodók, mint a nemzetek érdekeinek kedvez, míg oly férfiak, mint sir J. Makintosh, s azon párt egykoru más kitűnő férfiai, pálcázt törtek e szerződés felett. Lélekemelő, a szabadság minden barátjának sympathiáját megérdemlő látvány, a magyaroknak, legdrágább jogaiknak és régi szabadságuknak az ausztriai kormány ellenében való fenntartására nyilatkozó egyetértése. Nem kellene a Franciaország elleni minden féltékenységeknek oly hatalom támogatására birni Angliát, mely a szabadságukért küzdő nemzetek törekvéseit el ügyekszik fojtani. — Griffith visszaveszi indítványát.

— A „Chronicle“ az osztrák-magyar viszályról szólva azt a satárságság megjegyzést teszi, hogy többé kevésbé egyiknek sincs igaza, t. i. se Magyarországnak, se Ausztriának. Szerinte Magyarország a Dnieper tulpártjáról átszállongó sugallatok által hagyja magát vezetetni; mi más szóval annyit tesz, hogy Magyarország számol Oroszországnak Ausztria elleni gyűlöletére. A „császári leirat“ pedig hangjára nézve hasonlít azon ember beszédéhez, a ki haragjában és szorultságában reszket, s félelmét fenyegetéseinek háta mögé rejti. Mind a két fél jelen pillanatnyi gyengesége szerencse Európára nézve, s nem enged még kétségbeesnünk a békés kiegyezés lehetősége felett.

— Az osztrák-orosz porosz szövetség teljesen végét érte. A meghazudtolások minden oldalról s oly határozottan hangzanak, hogy mindenki kénytelen hinni s meggyőződni, miszerint az egész csak oly czélból terjesztett hazugság volt, melylyel ijesztgetni akartak. E tudósítás legelőször is a Courier du Dimanche frankfurti levelezője közölte, s francia lapok azt állítják, miszerint az egész szövetségi hír Frankfurtban kovácsoltatott oly végre, hogy egyrészt Magyarországot megfélemlítsék s engedékenyebbé tegyék, másrészt pedig a készülő francia-porosz barátság lábai alá akadályokat gördítsenek; miután azonban a kívánt eredmény nem érheték el, s az egész terv dugába dől, fölhozták az ijesztgetéssel s a francia sajtót vádolják érte. Lám, lám, hogy szeretnék az embert bolonddá tenni.

— Romában meglehetősen komoly jelenet adta elő. Goyon tábornok msgr. Merode pofonvágta — szellemileg. Az egész historia abból kerekedett, hogy egy francia és egy olasz katona összezandorodott egy asszony felett, s a francia megsebesült. Merode nem akarta kiadni a katonát, ámbar Antonelli bíbornok, sőt maga a pápa is ráparancsolt. Merode elment Goyonhoz, fenyegetődzött s a császárt sértő szavakkal illette. Ennek következtében Goyon azt parancsolt neki, hogy befogja a száját, s közzönje papi ültönyének, hogy csak moraliter üti pofon. Goyon párbajt ajánlott, mondván, hogy tegye le a reverendját, ő is leteszi a egyenruháját. De Merode nem fogadta el, s Goyon kinyilatkoztatta, hogy a reá mondott meggyalázó szavakat nem vonja vissza, a katonát pedig az anyfal-várból elhozatta.

— A „Constitutionnel“ írja, hogy Merode, a paptábornok jul. 23-kan Civita-Vecchiában Boscoval találkozott, s azt következteti, hogy bízott egy Goyonnal szövetség felett tanakodtak. Merode hosszas ideig belga tiszt volt, s nagyon későn bujt papi ruhába, melyből Goyon csak egy kis időre ki akarta bujtatni.

— A svéd királyt aug. 7-re várják Párisba, hol nagy ünnepélylyel akarják fogadni. A porosz királynak Párisba meneteléről is beszélnek, mely igen hiteltel találó hír.

— Az olasz király Launay gróftól küldi Badenbe a porosz király üdvözlésére. Mondják, hogy Ferecz eskirálynak egy küldötte is, della Gracia hg. hasonló küldetésben indul Badenbe.

— Turini tudósítások szerint a nápolyi érsek elfogott. Az összeesküvésbe a nápolyi papság általában nagyon bele van keveredve. Nápolyban ismét több befogatás történt és pedig nevezetes, hogy ez alkalommal pápai tiszteket, s egy Rómából jövő papot is fogtak el.

— A pápa vértululásokban szenved. Többet alszik, sem mint ébren van és sokszor elalél, mi orvosait aggodtatja, mert ámbar a pápa most valamivel jobban van, de a baj gyógyíthatlan.

— Russell lord jul. 30-dikan vezetett ünnepélyesen be az angol felsőházba.

— A new-orleansi angol consul bizonyítja, hogy angol alattvalók erőszakosan soroztattak be a szakadópárti hadseregbe.

— Az „Opinion Nationale“ említi ama több francia lap által közölt bécsi hír, hogy a magyar országgyűlés feloszlását elkerülhetlen. Az országgyűlés — ugymond — valóban nem szándékozik legkevésbé is engedni a bécsi udvar követeléseinek. Kibékülés jelenleg még lehetne ugyan azon feltét alatt, ha a magyarok a bir. tanácsba követeket küldenének. B. Vay hajlandó is erre, remélvén, hogy a szláv követekkel ott többséget képez, azonban népszertisége bármily nagy, még se hiszik, hogy e csodaszert megoldást kieszközölhesse. E taticának — int végül e lap — gyászos következményei lehetnének. Ausztria megszokta a „divide et impera“ elv szerint uralkodni, s ha sikerülne a magyar és szláv párt közt konkolyt hientenie, Magyarország keservesen fizetné meg ballépése árát, hogy a törvények biztos teréről kilépett.

— A „Journal des Debats“, valamint a francia lapok többsége, a római kérdést „megoldásra érett“nek nyilvánítja. A francia kormány, ugymond, fő- és mulhatlan föltételkép követte ki, hogy a pápai kormány megadja azon reformokat, mely szükségesek, hogy a nép megtérje. E föltétel nem teljesített, következésképp Franciaor-

szágot nem köti az adott szó. Sőt még kényszeríti is, hogy csapatjait kivonja Rómából. Azon menedékhely, melyben Franciaország tiszteletteljesen oltalma alá vette a cath. egyház fejét, az összeesküvés, rablás és gyújtogatás tanyájává lett. A pápai hatóság a francia hadsereget egy rablócsoporthoz védőjévé akarja tenni. A pápának, kinek hatalmával visszaélnek, nincs szava az örökvárosban. Midőn még a pápák valóban uralkodtak, expedíciókat küldtek ki a haramiak ellen, de most rabló expedíciók küldetnek ki Rómából sorakozva, fegyverkezve, zsolláddal ellátva vonulnak ki százával, s ismeretesei tetteik. Így járnak el most Rómában, s a mire készülnek, bár kevésbé gyalázatos, de sokkal merészebb. Többé senki se lehet kétségben aziránt, hogy Rómából akarnak előidézni változásokat Franciaországban, hogy Rómában az ellenforradalmi párttal egyetértve működnek Franciaország ellen, s titkos összeköttetésük van Ausztriával.

Ujabb. — A horvát országgyűlés aug. 3-ki ülésében a reichsrath feletti általános vitatkozás befejeztetett s a bán következőleg formulázott kérdést bocsátott szavazás alá: „Az országgyűlés elfogadja-e vagy nem a központi bizottmány többségének indítványát az illető változtatások fentartása mellett.” Ezen ormulázatot az országgyűlés elvetette s Vrbancsist fogadta el, mely így hangzik: „Akar-e a horvát-szlavon országgyűlés a reichsrathban részt venni vagy nem.” E kérdés szavazásra bocsátatván, az országgyűlés csaknem egyhangulag a mellett nyilatkozott, hogy **nem**. A szavazás ezen váratlan eredménye Bécsben nagy megdöbbenést okozott s a centralista lapok váltig töprenkednek: honnan ez az éles ellentét július 13-ka és augusztus 3-ka között?

— Ugyanazon országgyűlés augusztus 5-ki ülésében a bán indítványozta, hogy a ház tanácskozzék a középponti bizottmány kisebbsége javaslatának azon

két pontja felett, melyek a birodalom többi népeivel Horvátországot közösen illető tárgyak rendezéséről szólnak. A bán ezen indítványa 69 szóval 46 ellen elvetetett.

— E hó 4-én távirat volt a pesti lapoknak, miszerint az adó-executio hat hétre felfüggesztetett, s a közben kiegyenlítéshez van reménység. Ugyanazon napra következett éjen azonban egy más távirat érkezett, mely szerint a pénzügyminiszterium a magyarországi pénzügyigazgatóságokat felszólította, ne engedjék magukat bár honnan jövő tudósítások vagy közlemények által tévutra vezetetni az adóbehajtás állítólagos megszüntetése iránt, hanem szigorúan és csupán az eddig kapott pénzügyminiszteri utasításokhoz tartásuk magukat s az alá rendelt szerveket is a szerint utasítsák. E két sürgöny ellenkező tartalmából ismét a m. udv. cancelláriának a birodalmi miniszterium összpontosítási el-lenszégülésén megtört jókaratu kísérletére lehet következtetnünk.

— Biztos hír szerint austriai császár ő felsége ez évi szeptember hó folytán Prágában cseh királylyá fog megkoronáztatni.

— Moustier marquis francia követ aug. 2-kán estve Bécsből Párisba utazott.

— Miksa fhg. és neje, kik Lachroma gróf és grófnő név alatt incognito utaznak, az angol királynő látogatására Osborneba váratnak.

— Berliini lapok következő tudósítást hoznak: bécsi távirat sürgöny szerint az osztrák császár Baden-Bsdenbe szándékozik a porosz király meglátogatására. Ebből azt következtetik, hogy a két fejedelem

egy időben szándékoznak a francia császárt Chalongsban meglátogatni. Ez az egész hír merőben alaptalan-nak tekinthető.

— Drezda, aug. 3. A szász király tegnap este megkezdé a szándéklott utazást és Stuttgarton át Badenbe megy, hogy a porosz királyt üdvözlje.

— New-York, jul. 20. A Manassas ellen előnyomuló szövetségi csapatokat az eltakart ágyú-ütegek melletti elrejtett ellenség megtámadta, s visszavonulásra kényszerítette. Roppant veszteség minden részről.

— London, aug. 4. Herbert hadügyminiszter meghalt.

— A „Lombardo“-nak írják Nápolyból, hogy St. Elmo várában d' Ambrogio, Sansone tábornok s Bosco ezredes — a hasonnevű tábornok testvére — mint reactionarius vezérek föbelövettek, s miután Pinelli is mindenkit föbelövet, a kit fegyveresen fognak el, remélhető, hogy ez által a reactionnak vége veteték.

— Az olasz parlament legkésőbb novemberre összehívatik.

— Mint a „Gazz. di Venezia“-nak írják, a pápa a consistoriumhoz intézett utolsó beszédében azt is említette, hogy Magyarországon az országgyűlés az egyházi javakat veszélyezteti. De ugyan mi által?

— Romában jul. 15-kén a pápai szolgálatban levő osztrák, belga tisztok s legitimista francziák a sz. Henrik napját megünnepezték; s ez alkalommal az első poharat „V. Henrik Francziaország és Navarra királya“ egészségére üritették.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T E S E K.

HIVATALOS.

(224)
Sz. 149. 1861

Hirdetmény.

(2-3)

A fígsz kir. Főkörmányszéknek idei 1394 szám alatti intézkvénye folytán a feloszlott helybeli járás bíróságnak f. é. 1206 sz. alatti s hirlapok utláú is közzétett hirlévénye ezennel emlékeztetbe hozatván, a helybeli répa-cukor-gyári társulat esmeretlen lakásu részvényesei, kik osztalékukat még eddig nem vették ki, felszólítatnak, hogy ehezi igényüket írásban magok vagy az érintett járásbíróstól kinevezett cselekvényi gondnok ügyvéd Vajna Sándor ur által f. é. Augusztus 30-ig az alólírt városi tanácschoz bejelenteni ne készenek, annyival inkább, mert mind azok, kik az írt határidőig igényüket bé nem jelentik, úgy tekintetnek mint önként lemondók a részvényük utáni osztalékból végképpen elzártnak.

Sz. k. Kolozsvár város Tanácsa f. é. július 31-én tartott üléséből.

Kiadta **Ocsvai Ferencz**, főjegyző.

NEM HIVATALOS.

(37) | % |

WOLFF J.

(8-12)

„MAGYAR KIRÁLY” című gyógyszerárban Kolozsvárt legutányosbb gyári áron, és eredeti friss minőségben találtak:

Mindenféle hasonszenvi, (Homeopathisch) szerek, egyenként, és felszerelt szerekben is. Különbféle ruggyantából, (Kautschuk) sebészeti eszközök.

Ujabb találmányu bel- és külföldi divat-gyógyszerek.

Különösen:

ÁLTALÁNOS ÉTEK-POR, dr. Gölis-től Bécsben.
Valódi SEIDLITZI POR, Valód friss csukamáj olaj.

(Dorsch Leberthran-Öhl.) Palaczkokban, és font számra.

Bilini szelekték, enésztő szer. **Giliszta Chokoládé** és pogácsák.
STEIER FÜNEDEV, mellbetegeknek. Valódi augsburgi élet-essentia, dr. Kiesow-tól. **Ideg- és izom-essentia** G. J. Engelhofertől.

Növény fog-essentia Thausig bécsi fogorvostól.

(222)

(2-2)

Iskolákat illető!

Ámbár könyvkereskedésem iskolai könyvekkel bőven el van látva, mégis megtörténik, hogy nagyobb megrendeléseknél egy vagy más könyvből a szükségelt mennyiségű példányokkal rögtön nem szolgálhatok; minélfogva hogy a beállandó iskolai évre megkívántató könyvek beszerzését a **kellő időre** késedelem nélkül eszközölhessem, bátor vagyok az erdélyi t. cz. tanár urakat és népiskolák tanítóit tisztelettel fölkeríteni, sziveskedjenek a szükségelt könyvek mennyiségéről engem minél előbb értesíteni.

Egyszersmind tudatom, hogy minden megrendelésnél némi **kedvezményt** nyújtok. — **20-30 o. é. frtot meghaladó összegnél pedig illő ingyen példányokkal is szolgálak** a szegényebb sorsu tanulók részére s a szállítási bér fedezésére, mely által a tanulók — bármely távolságban — könyveiket a rendes bolti áron kaphatják.

Kolozsvárt, augusztus hó 3-án, 1861.

Stein János,
könyvtár és kiadó.

(192)

8/8. 1861.

(3-12)

Beküldetett.

„A mi érdemteljes polgártársunk, fogorvos Popp úr Bécsben, az ő anatherin-szájvizének általános és akadálytalan üzletére az Éjszak Amerika összes szabad államaiban éppen most szabadságot nyert. Ezen elesmert jeles szájjvíz fíradhatatlanul előre törekvő feltalálójának ösztönös szerencsét kívánunk ezen cikknek az Oceanon tuli nagyszerűen kiterjedő kelendőségéhez, melyet Europa egész területén a jelenlegi pillanatban csakugyan legnépszerűbb fogszéplési szernek nevezhetnünk, és megvagyunk győződve, hogy ezen a legelsőbb orvosi tekintélyek által ajánlott és ezerféleképpen megpróbált készítménye az Oceanon tuli hölgyek öltözék-asztalain is nem sokára éppen oly szilárdan lesz meghonosodva mint az ő világban, hol az már régóta felsőbbek és alsóbbaknál méltán a legnagyobb kedveltségnek örvend. Az oly gyógy- és illatszer cikkek Éjszak-Amerikában, mint tudva van, a külföldiek csak a legtrikább és különös tekintetre méltó esetekben, s az illető egészségügyi hatóságok részéről történt szoros megvizsgálás után nyerhetnek kiváltságokat; de szerencsére nincsen ott többé oly tudori collegium, mely elég szűkkeblű és pedáns lenne arra, hogy a már szabad üzletre bocsátott széplési szerek közhirdetése modorába bele elegyednek és a készítőnek saját hirdetése fogalmazását önhatalmulag előbe szabná.”

E valódi ANATHERIN-SZÁJVIZ kapható:

Kolozsvárt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszer. Tordán: Wolff G. gyógyszer. Szebenben: Zóhrer és Müller, Steiner gyógyszerész. Brassóban: Fabick János fia és G. János fia. Károly-Fehérvárt: Sander gyógyszer., Rusz, Wagner könyvtár. Segesvárt: Misselbacher J. M. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Dézsén: Kremer S. Déván: Büchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzzala. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Büchler D. és Fogarasi. Balásfalván: Kovrig T. Szászvárosban: Leonhardt J., és Wotsch gyógyszerész urak. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszer., Saltzman, és Czanak J. urak.

Ára egy üvegnek **1 ft. 40 kr.** osztrák értekben.

(226)

(2-3)

Kiadó szállás.

Hidutca 311 szám alatti ház emeletében, mely áll 5 szobából, konyhából, kamarából, külön háló, pince- és fűs kamarából. Értekezni lehet a tulajdonosnál ugyan annyi szám alatti lakásán, akár a **F. Nemesányi** cég alatti vegyes kereskedésében Fröhlich háznál.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható

(Kovács Pál.) **A magyar honi törvényhozás történeti vázlata.** — Törvény-tárunk a pot-gyűjtemények nyomán, Árpád korától fogva mostanig, évszór s a nevezetesebb pontok szerint készítve, és egy törvénykönyvi szótárral felvilágosítva. Ára 1 ft 60 kr.

(Iklandi V. Filep József.) **Törvénybeli gyakorlás mutató táblája**, vagy: **az erdélyi ügy-folyások**, melyben minden, az erdélyi nagyjegedelemtség törvénykönyveiben és törvény szokásaiban feltaláltatott külön pereknek valóságos ösmerete eléadatik. Ára 2 ft.

(Jean Charles) **II-dik Napoleon**, történeti regény 2 részben, ára 1 ft.
Száz magyar népdal. Gyűjtötte s Bognár I. zongora-kíséretében kiadta Fűredi Mihály. Ára 3 forint.

Magyar hadvezérek ARCZKEPCSAJNOKA

14 arczkép 1 lapon u. m. Klapka, Damjanits, Bem, Vetter, Nagy Sándor, Aulich, Mészáros. Dembinszky, Guyon, Kiss Ernő, Dessewffy, Leiningen, Török, Perczel Mór. Ára 2 uforint.

A MAGYAR CSALÁDI S KÖZÉLETI VISELETEK és SZOKÁSOK
a nemzeti fejedelmek korából.

Irta
KÓVÁRI LÁSZLÓ.
Ára 2 ft.